



Đ&#u tu&#n này C&#nh sát Iran đã dùng b&#o l&#c t&#n công nh&#ng ng&#&#i bi&#u tình ph&#n đ&#i, b&#n h&#i ng&#t và n&# súng ch&# thiên k&# c&# tr&#c thẳng v&#n vũ trên không đ&# đ&#p phong trào ph&#n đ&#i cu&#c b&#u c&# gian l&#n. Tính t&# tr&#&#c cu&#c b&#u c&# cho đ&#n nay hai tu&#n l&# đã trôi qua, các cu&#c xu&#ng đ&#&#ng c&#a ng&#&#i dân &# Tehran và nhi&#u thành ph&# khác c&#a Iran không ngày nào ng&#t. Đây là chuy&#n hi&#m l&# &# m&#t n&#&#c có ch&# đ&# th&#n quy&#n. Nh&#ng bi&#n c&# này khi&#n ng&#&#i ta nh&# l&#i cu&#c cách m&#ng Hồi giáo 30 năm tr&#&#c đây khi các nhà lãnh đ&#o Hồi c&#&#p chính quy&#n và dùng nh&#ng thành ng&# chính tr&# c&#c đoạn đ&# ch&#ng l&#i Tây ph&#&#ng. V&#n đ&# đ&#t ra lúc này là li&#u ch&# đ&# đ&#c tài tôn giáo có t&# nó s&#p đ&# nh&# b&#c t&#&#ng Bá Linh &# Đông Đ&#c C&#ng s&#n năm x&#a không?

Tr&#&#c h&#t ng&#&#i ta đã th&#y rõ trong n&#i b&# Hồi giáo Iran đã có s&# r&#n n&#t. Lãnh t&# T&#i cao là Đ&#i tr&#&#ng lão Ayatollah Ali Khamenei đã tuyên b&# cu&#c b&#u c&# ngày 12-6 không có gì sai trái và Mamoud Ahmadinejad tái đ&#c c&# T&#ng Th&#ng là đúng. Khamenei ra l&# nh đ&#p bi&#u tình. L&#c l&#&#ng đ&#p bi&#u tình là C&#nh sát nh&#ng quan tr&#ng nh&#t v&#n là các đ&#n v&# bí m&#t g&#i là Basij n&#m trong l&#c l&#&#ng quân s&# riêng c&#a Hồi giáo là “V&# binh Cách m&#ng”. Quân Basij đã ra tay r&#t m&#nh nên đã có ít nh&#t 17 ng&#&#i bi&#u tình ch&#t trong tu&#n qua vì b&# đánh đ&#p tàn nh&#n b&#ng g&#y. V&# phía bi&#u tình ph&#n đ&#i, ng&#&#i c&#m đ&#u là Hossein Mousavi, &#ng c&# viên T&#ng Th&#ng, ng&#&#i đã t&# cáo b&#u c&# gian l&#n và đòi b&#u c&# l&#i. Mousavi 67 tu&#i tr&#&#c đây đã t&#ng làm Th&# t&#&#ng Chính ph&#.

Trong s&# r&#n n&#t đó có m&#t nh&#n v&#t r&#t quan tr&#ng đ&#ng v&# phía Mousavi. Đó là c&#u T&#ng Th&#ng Iran Hashemi Rafsanjani, hi&#n nay c&#m đ&#u hai t&# ch&#c r&#t m&#nh có tính quy&#t đ&#nh cho tình hình n&#i b&# Hồi giáo Iran. M&#t là Ngh&# h&#i Chuyên gia, g&#m các tr&#&#ng lão cao niên trong Giáo h&#i, có th&# b&#u ra hay bãi ch&#c v&# Lãnh t&# T&#i cao c&#a Iran. Th&# hai là Hồi đ&#ng Chu&#n y sách l&#&#c, m&#t t&# ch&#c làm tr&#ng tài trong các tranh ch&#p gi&#a Qu&#c h&#i do dân b&#u và Hồi đ&#ng

Giám h không do dân b u, nh ng có kh năng ngăn ch n nh ng đ o lu t c a Qu c h i. V y cho đ n nay Rafsanjani có l p tr ng nh th nào?

Trong su t th i k tranh c T ng Th ng v a qua, Rafsanjani đã k ch li t ch trích Ahmadinejad. Ng i ta không bi t Rafsanjani có ng h Mousavi hay không, ho c hai nh n v t này có h i ki n v i nhau không. TV chính th c c a Iran ngày 18-6 chi u hình con gái c a Rafsanjani là Faezed Hashemi, c m hình nh c a Đ i tr ng lão Khomeini - v n là Län t T i cao c a Iran sau cu c cách m ng năm 1979, nay đã t tr n - đ ng nói chuy n tr c cu c bi u tình ng h Mousavi. Cũng ngày đó Đäi phát thanh chính th c Tehran loan tin m t nhóm sinh viên thu c phe c ng r n h p bên ngoài Công t vi n Tòa án Tehran, t cáo con gái c a Rafsanjani và con trai c a bà này là Mahdhi ph m t i ph n ngh ch. Đäi này cho bi t đäm sinh viên theo phe c ng r n hô l n: “Đäng ph nh , nh ng đäa con c a Hashemi”. Trong su t th i gian tu n tr c, nh ng ng i bi u tình ng h Mousavi ch ph n đ i cu c b u c gian l n. Nh ng vô hình chung các v náo lo n Iran cũng cho th y đó là bi u tình ph n đ i ch đ th n quy n c a H i giáo, trong đó quy n l c t i cao h u nh vô gi i h n l i n m trong tay m t thi u s giáo sĩ không do dân b u.

Cu c n i d y c a dân chúng Iran đäa vào quy n công dân đ ch ng l i m t ch đ đ c tài, trong khi m t s n c chuyên ch trên th gi i đã ngoan c kháng l i ng n trào c i cách trän lan trên th gi i t 25 năm qua. Đ i v i nh ng ng i quan tâm đ n nguyên lý dân t c t quy t, nh ng bi n c đäng x y ra Iran có v nh gi c m ng đ p c a h đã hoàn thành. N c có dân t c t quy t là n c đó t quy t đänh l y v n m ng c a mình. Đó là m t chân lý nói thì đ , nh ng làm r t khó, nh t là đ i v i nh ng n c không b h a xâm läng t bên ngoài, nh ng l i m t quy n t quy t ch v nh ng ng i c m đ u ch đ đäa vào m t ch nghĩa ngo i lai ho c đäa vào quy n hành tôn giáo đã đä t l y quy n t quy t c a ng i dân trong chính n c h .

Th gi i đäng chú ý đ n cu c ph n kháng c a dân Iran đ i v i ch đ đäng cai tr h . Các n c l n nh M trong các th i đã qua v n ch tr ng xây đäng hòa bình và dân ch trên kh p th gi i đã đäc bi t quan tâm đ n nh ng n c đó. Th i TT George W. Bush, M đã chi 400 tri u đô-la cho các công tác tình báo và 75 tri u đô-la cho ngân sách b Ngo i giao đäc vä dân ch Iran. Th nh ng các n l c đó ít gây hay không gây nh h ng chút nào đ n nh ng gì đäng x y ra Iran. Đ i u đó cũng hóa ra hay, vì chính quy n hi n h u c a Ahmadinejad đäng mu n tìm cách ch p lên đ u nh ng ng i ch ng đ i m t cái mä to t b “làm tay sai cho M”, đäc có c đän áp đ u máu nh ng ng i bi u tình.

Cu c n i lo n hi n nay Iran đã có m t hình nh t ng tr ng. Đó là m t ph n tr tên Neda Agha Nedan, 27 tu i. Gi i truy n thông qu c t bi t cô này v n là m t n sinh viên tri t h c.

Hồi giáo Iran nổi n

Tác Giả: Sän Đän Nguyän Viät Khánh

Thứ Năm, 25 Tháng 6 Năm 2009 23:17

Neda đã bä bän chät trong vä đäng đä väi Cänh sát đäm 20 thäng 6 trong khi cô đäng dùng video cell phone thu hänh änh bäo läc Cänh sát đä träc tiäp đäa thäng län YouTube truyän đi khäp thä giäi. Mät thä hä phän häng say đäng làm tiän phong cho phong trào phän khäng. Yäu tä nä giäi đä trä thành con tim cäa phong trào cäi cách Iran. Mät đäng cä khác cäa phong trào cäi cách là sau cuäc hän loän cäa cuäc cách mäng Häi giáo năm 1979, các gia đänh truyän thäng Iran đäa vào cuäc cách mäng đä đäa con gái cäa hä vào Đäi häc hay hän näa. Hiän nay đäa sä sinh viän các Đäi häc Iran là phän. Täi Đäi häc Tehran, 65% cäa täng sä sinh viän là phän. Và phän Iran ngày nay häu nhä có mät trong mäi ngành nghä cäp cao, dĩ chí mät phän đäng làm Phó Täng Thäng.

Sáng thä tä 24-6, nhäng ngä i biäu tình phän đäi đäbät đäu täp häp gän tòa nhà Quäc häi Tehran. Sä đän áp xäy ra, nhäng thä đäu tranh đä ăn sâu vào lòng dân chúng, vän đä chäa kät thúc. Hãy nhìn mät đäi mä nhät. Lãnh tä Täi cao Khamenei 70 tuäi đä cai trä suät 20 năm qua không ai dám ho he nhäc nhäch. Väy mà tä 2 tuän qua, dân chúng đä biäu tình chäng đäi và hô to khäu hiäu “Khamenei chät đi!”.